Guava

Psidium guajava

I korthet

- *Psidium guajava* – myrtenväxter (Myrtaceae).
- Hemma i tropiska Amerika, från Mexiko och Karibien till norra Sydamerika.
- Vintergrönt litet träd med aromatiska blad och en slät, flagnande, kopparbrun bark.
- Vita blommor med många ståndare; fröplantor blommar först efter flera år.
- På sommaren gärna ute i sol; på vintern ljust inomhus vid cirka 10–15 °C eller i ett mycket ljust rum.
- Växer villigt och tål beskärning bra.
- Fröna blötläggs och gror efter 2–8 veckor vid cirka 22–28 °C.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av guava har du grunden till en vintergrön bonsai med aromatiska blad och flagnande bark som du själv formar från den första groddplantan. Fröna gror varmt, oftast efter 2–8 veckor. Den unga plantan växer villigt och tål beskärning, så du kan börja forma den redan de första åren. Barkens brokiga mönster visar sig efterhand som stammen blir tjockare; blommor kommer först efter flera år.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Guava (*Psidium guajava*), även kallad äkta guava, är ett vintergrönt litet träd eller en buske i familjen myrtenväxter. Den hör hemma i tropiska Amerika – från Mexiko och Karibien över Centralamerika till norra Sydamerika – men det exakta ursprungsområdet är okänt, eftersom arten har odlats och spridits av människor i årtusenden. I dag odlas guava i hela tropikerna, och på många håll har den förvildats. Bladen sitter parvis, är ovala med tydliga nerver och doftar aromatiskt när man gnider dem. Barken är slät och koppar- till gråbrun och flagnar i små flagor, så att stammen blir brokig – ett av artens finaste drag som bonsai. Blommorna är vita, cirka 2–3 cm breda och har en krans av många ståndare som hos myrten. Frukten är ett bär på 4–10 cm och en av de mest C-vitaminrika frukterna.

Fröplantor blommar oftast först efter flera år, de är inte sortäkta, och inomhus sätter guava sällan frukt.

Förökning

Lägg fröna i ljummet vatten i 12–24 timmar och så dem sedan på fuktig såjord eller kokossåmull, täckta med ett tunt lager. Fröna gror bäst varmt, vid cirka 22–28 °C – t.ex. i ett miniväxthus i fönstret eller på en värmematta. Håll såmediet fuktigt men inte blött. Groningen sker normalt efter 2–8 veckor och är ofta oregelbunden; inte alla frön gror. När groddplantorna har fått 2–3 par riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Placering och ljus

Guava vill stå så ljust som möjligt året runt. Från slutet av maj, när det inte längre finns risk för nattfrost, till slutet av september står den bäst ute på en varm, solig plats i lä för vind; vänj den gradvis vid direkt sol så att bladen inte bränns. Inomhus ska den stå vid ett söder- eller västfönster.

Vattning och näringsämnen

Håll odlingsmediet jämnt fuktigt under växtsäsongen, men undvik stående vatten så att rötterna inte ruttnar. Som vintergrön växt ska guava vattnas även på vintern – ju svalare den står, desto mindre vatten. Vid torr inomhusluft kan bladen duschas med rent regnvatten i rumstemperatur. Från april till september ges flytande bonsainäring var fjärde vecka.

Odlingsmedium

Odlingsmediet ska vara väldränerat så att rötterna inte ruttnar. Färdig bonsaijord är en bra grund. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om varje eller vartannat år på våren, äldre vart annat till vart tredje år.

Beskärning

Guava växer villigt och tål beskärning bra. Låt ett nytt skott bilda 3–4 bladpar och skär sedan tillbaka det till 2–3 bladpar; hos äldre bonsai skärs från 3 till 1 bladpar. Större grenar tas bort på våren, innan den nya tillväxten börjar.

Övervintring

I en skål tål guava inte frost. Ta in den innan nattemperaturen sjunker under cirka 10 °C och ställ den så ljust som möjligt – helst vid cirka 10–15 °C. Den kan också stå i vanlig rumstemperatur om den står mycket ljust, t.ex. vid ett söderfönster. Undvik drag och platser ovanför ett element. Vattna sparsammare än på sommaren så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. Från slutet av maj kan den stå ute igen.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt såmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.